Platobná neschopnosť

Fínsko

Insolvenčné konania vo Fínsku

Platobná neschopnosť znamená, že dlžník je inak než dočasne neschopný platiť svoje dlhy v termíne ich splatnosti. Insolvenčné konanie znamená konanie, ktoré sa vzťahuje na všetky dlhy dlžníka.

Vo Fínsku existujú tri rôzne druhy insolvenčného konania: konkurz, reštrukturalizácia podnikov a zmena obsahu záväzkov fyzických osôb. Konkurzy sa riadia ustanoveniami zákona o konkurzoch (*Konkurssilaki* 120/2004), ktorý nadobudol účinnosť 1. septembra 2004. Zákon o reštrukturalizáciách podnikov (*Laki yrityksen saneerauksesta* 47/1993) a zákon o zmene obsahu záväzkov fyzických osôb (*Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä* 57/1993) nadobudli účinnosť 8. februára 1993.

Konkurz je postup likvidácie určený na speňaženie aktív dlžníka a rozdelenie príjmov veriteľom. Reštrukturalizácia podniku a zmena obsahu záväzkov fyzických osôb sú postupy ozdravenia, ktorých cieľom je poskytnúť dlžníkovi možnosť vyriešiť svoje ekonomické problémy.

Dlžník môže so svojimi veriteľmi dosiahnuť dohodu o splatení dlhov a iných podmienkach aj mimo oficiálneho insolvenčného konania. Podmienky, ktoré sa dohodnú dobrovoľne, sa neupravujú právnymi predpismi a nebudú sa rozoberať ďalej v texte.

Hlavné body týkajúce sa insolvenčných konaní sú vysvetlené nižšie.

1 Proti komu je možné podať návrh na začatie insolvenčného konania?

Konkurz

Konkurz je možné uplatniť všeobecne, takže za konkurzného dlžníka možno vyhlásiť tak fyzickú, ako aj právnickú osobu. Konkurz právnickej osoby možno vyhlásiť aj vtedy, ak bola vymazaná z príslušného registra alebo zrušená. Počas konkurzu možno vyhlásiť dedenie, ako aj konkurznú likvidáciu.

Reštrukturalizácia

Konanie o reštrukturalizácii sa môže vzťahovať na každý podnik alebo spoločnosť, ktorá vykonáva hospodársku činnosť, ako aj na každú osobu, ktorá vykonáva slobodné povolanie alebo akúkoľvek samostatne zárobkovú činnosť.

Niektoré podniky, akými sú úverové inštitúcie a poisťovne, na ktoré sa vzťahujú osobitné právne predpisy a kontrola, sú však vylúčené z konania o reštrukturalizácii.

Zmena obsahu záväzkov fyzickej osoby

Fyzickej osobe sa môže priznať zmena obsahu záväzkov. Zmena obsahu záväzkov sa za určitých okolností môže vzťahovať aj na fyzickú osobu prevádzkujúcu súkromný podnik, vykonávajúcu činnosť vo verejnej obchodnej spoločnosti alebo pôsobiacu ako komplementár v komanditnej spoločnosti.

2 Aké sú podmienky na začatie insolvenčného konania?

Všeobecným predpokladom začatia všetkých troch insolvenčných konaní je platobná neschopnosť dlžníka. Platobná neschopnosť znamená, že dlžník je inak než dočasne neschopný platiť svoje dlhy v termíne ich splatnosti.

Konanie o reštrukturalizácii sa môže začať aj vtedy, ak dlžníkovi hrozí platobná neschopnosť.

Konkurz

Návrh na vyhlásenie konkurzu môže podať buď dlžník, alebo veriteľ. Všeobecným predpokladom vyhlásenia konkurzu je platobná neschopnosť dlžníka.

V zákone o konkurze sa stanovujú predpoklady platobnej neschopnosti, na základe ktorých možno ľahšie určiť, či je osoba platobne neschopná; dlžník, ktorý tieto predpoklady napĺňa, sa považuje za platobne neschopného, ak sa nedokáže opak.

Platobná neschopnosť sa predpokladá, ak:

dlžník vyhlási platobnú neschopnosť a neexistujú žiadne osobitné dôvody na neprijatie tohto vyhlásenia;

dlžník pozastavil vyplácanie platieb;

sa v konaní o výkone rozhodnutia počas šiestich mesiacov pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu stanovilo, že dlžník nedokáže splatiť pohľadávky v plnej výške, alebo

dlžník, ktorý je alebo bol rok pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu povinný viesť účty, nesplatil veriteľovi nesporné a splatné pohľadávky do týždňa od prijatia upomienky.

Veriteľ môže podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ak sa jeho pohľadávka voči dlžníkovi zakladá na rozsudku alebo iných podmienkach výkonu rozhodnutia, záväzku podpísanom dlžníkom, ktorý dlžník nenapadol na základe zjavného dôvodu, alebo je inak jednoznačná. Pohľadávka nemusí byť splatná. Na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu sa vzťahujú obmedzenia, ak sa návrh týka zanedbateľnej pohľadávky a ak má veriteľ zabezpečenú pohľadávku.

Konkurz začína vtedy, keď je vyhlásený konkurz dlžníka na základe rozhodnutia súdu. Súd vymenuje správcu konkurznej podstaty. Od začiatku konkurzu dlžník stráca právo nakladať s majetkom patriacim do konkurznej podstaty.

Povinnosťou správcu konkurznej podstaty je informovať veriteľov o začatí konkurzného konania. Pokiaľ ide o zahraničných veriteľov v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 o insolvenčnom konaní, oznámenie sa zasiela v súlade s týmto nariadením.

Oznámenie o začatí konkurzného konania sa uverejňuje, okrem iného, aj v registri konkurzov a reštrukturalizácií, obchodnom registri, registri nehnuteľností a hypoték, registri lodí, registri lodí vo výrobe, registri lietadiel, registri podnikových hypoték, registri údajov o vozidlách a vodičoch a registri účtovných zápisov.

Proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o vyhlásení konkurzu alebo o zamietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu možno podať odvolanie na vyššom súde.

Reštrukturalizácia

Návrh na začatie konania o reštrukturalizácii môže podať dlžník alebo veriteľ. Na reštrukturalizáciu začatú na základe iniciatívy veriteľa sa nevyžaduje súhlas dlžníka. Väčšinu návrhov podávajú dlžníci.

Konanie o reštrukturalizácii možno začať, ak je dlžník platobne neschopný a proti začatiu konania neexistujú právne prekážky. Prekážka existuje napríklad vtedy, ak je pravdepodobné, že program reštrukturalizácie nedokáže zabezpečiť nápravu platobnej neschopnosti, alebo ak dlžník nemá dostatočné aktíva na úhradu nákladov na konanie o reštrukturalizácii. Konanie o reštrukturalizácii sa môže začať aj vtedy, ak dlžníkovi hrozí platobná neschopnosť. Konanie

o reštrukturalizácii na základe hroziacej platobnej neschopnosti možno začať na návrh veriteľa iba vtedy, ak sa pohľadávka týka značného finančného záujmu. Konanie o reštrukturalizácii sa okrem toho môže začať, ak dlžník a najmenej dvaja veritelia podajú spoločný návrh alebo ak veritelia vyhlásia, že podporujú návrh dlžníka.
Právne dôsledky začatia konania o reštrukturalizácii nadobúdajú automaticky právoplatnosť od dátumu vydania rozsudku, ktorým sa začne konanie. Po podaní návrhu môže súd na žiadosť predkladateľa návrhu alebo dlžníka vydať zákaz splatenia a zabezpečenia dlhov, zákaz vymáhania dlhov alebo zákaz exekúcie či iných vykonávacích opatrení, ktorý nadobudne právoplatnosť ešte pred začatím konania.
Insolvenčný správca zodpovedá za oznámenie začatia konania veriteľom. Konanie o reštrukturalizácii sa navyše musí oznámiť niektorým orgánom a zakladá sa aj do registra konkurzov a reštrukturalizácií, obchodného registra a registra hypoték.
Proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o začatí konania o reštrukturalizácii alebo o zamietnutí návrhu možno podať odvolanie na vyššom súde.

Zmena obsahu záväzkov

Vec týkajúca sa zmeny obsahu záväzkov sa začne riešiť po podaní návrhu dlžníkom. Konanie o zmene obsahu záväzkov sa začne, ak je dlžník platobne neschopný a nedokáže primerane zlepšiť svoju schopnosť splácať, aby mohol uhradiť svoj dlh. Hlavným dôvodom platobnej neschopnosti musí byť podstatne zhoršená schopnosť dlžníka splácať, ktorá nastala v dôsledku zmien okolností primárne nezapríčinených dlžníkom, napríklad choroby. Zmenu obsahu záväzkov možno povoliť aj vtedy, ak na ňu aj inak existuje dobrý dôvod z hľadiska vyváženia dlhov a iných záväzkov dlžníka s jeho schopnosťou ich splácať. Pri posudzovaní schopnosti dlžníka splácať sa zohľadňujú napríklad aktíva, príjem a zárobkový potenciál dlžníka.
Konanie o zmene obsahu záväzkov sa môže uskutočniť iba vtedy, ak mu nebránia žiadne zákonné prekážky (napr. v prípade dlhu, ktorý vznikol spáchaním trestného činu, alebo dlhu, ktorý vyplynul z nedbanlivosti alebo nezodpovednosti). Zmena obsahu záväzkov sa však môže povoliť aj bez ohľadu na všeobecnú prekážku, ak na to existuje dobrý dôvod. V takom prípade sa pozornosť venuje najmä opatreniam, ktoré prijal dlžník na splatenie dlhov, dĺžke omeškania so splatením pohľadávok a ďalším okolnostiam dlžníka, ako aj závažnosti zmeny obsahu záväzkov z pohľadu dlžníka aj veriteľov.
Žiadna zmena obsahu záväzkov sa však nemôže povoliť, ak dlžník nemá finančné prostriedky z dôvodu, ktorý sa považuje dočasný, alebo ak z obdobného dôvodu dlžník nemôže uhradiť svoje bežné dlhy nad rámec sumy, ktorú možno považovať za zanedbateľnú.
Právne účinky začatia konania o zmene obsahu záväzkov nadobúdajú automaticky právoplatnosť od dátumu vydania rozsudku, ktorým sa začne konanie. Po podaní návrhu môže súd na žiadosť dlžníka vydať dočasný zákaz splatenia a zabezpečenia dlhov, zákaz vymáhania dlhov alebo zákaz exekúcie či iných vykonávacích opatrení, ktorý nadobudne právoplatnosť ešte pred začatím konania.

3 Ktorý majetok tvorí súčasť konkurznej podstaty? Ako sa nakladá s majetkom, ktorý dlžník nadobudne alebo mu pripadne po začatí insolvenčného konania?

Konkurz

Aktíva, ktorými disponuje dlžník na začiatku konkurzu, a aktíva, ktoré dlžník nadobudne pred ukončením konkurzu, sú aktíva konkurznej podstaty. Konkurzná podstata zahŕňa aj tržby z predaja aktív. Konkurzná podstata okrem toho zahŕňa majetok, ktorý možno vymáhať podľa zákona o vymáhaní aktív v prípade konkurzu (758/1991) alebo na akomkoľvek inom základe.
Platí, že aktíva nevymáhateľné exekúciou nie sú aktívami konkurznej podstaty. Okrem toho aktívami konkurznej podstaty nie sú ani aktíva a mzdové príjmy fyzickej osoby nadobudnuté po začatí konkurzu.

Reštrukturalizácia

V konaní o reštrukturalizácii sa pre dlžníka vypracuje program reštrukturalizácie. Program okrem iného obsahuje informácie o finančnej situácii dlžníka, t. j. o jeho aktívach, pasívach a iných záväzkoch dlžníka. Program reštrukturalizácie sa vypracuje na základe celkových aktív dlžníka v čase konania. V rámci reštrukturalizácie je možné aj vymáhanie: transakciu, ktorú možno zrušiť, ak bola namiesto žiadosti o reštrukturalizáciu podaná žiadosť o vyhlásenie konkurzu, možno v konaní o reštrukturalizácii zrušiť z rovnakých dôvodov ako v prípade konkurzu.
Hoci za výnimočných okolností je možné program reštrukturalizácie po schválení zmeniť, suma platieb, ktoré sa majú uhradiť jednotlivým veriteľom, sa pri zmene programu nemôže zvýšiť. Aktíva prevedené na dlžníka po schválení programu reštrukturalizácie však môžu pre veriteľov predstavovať dôvod žiadať od dlžníka doplnkové platby. Dlžníkovi sa môže nariadiť uhradenie doplnkových platieb stanovených v danom programe, ak sa jeho finančná situácia v porovnaní s obdobím vypracovania programu považuje za lepšiu. Žiadosť o doplnkové platby sa môže podať, ak existujú dôvody na požadovanie takýchto platieb, a podáva sa súdu najneskôr do jedného roka od predloženia záverečnej správy súdu.

Zmena obsahu záväzkov

Pri zmene obsahu záväzkov sa pre dlžníka potvrdzuje splátkový kalendár vypracovaný podľa jeho schopnosti splácať. Pri posudzovaní schopnosti dlžníka platiť sa musia zohľadniť napríklad finančné prostriedky z likvidácie aktív dlžníka, príjmy dlžníka a jeho zárobkový potenciál, náklady potrebné na živobytie a vyživovacia povinnosť. Pri zmene obsahu záväzkov sa na úhradu dlhov použijú všetky príjmy dlžníka, ktoré prekračujú úroveň nákladov potrebných na živobytie a vyživovaciu povinnosť, ako aj ďalšie aktíva dlžníka, ktoré nepatria k základným potrebám dlžníka. K aktívam považovaným za základné potreby dlžníka patrí nehnuteľnosť užívaná vlastníkom-dlžníkom, potrebný nábytok v nej, ako aj osobné veci a vybavenie potrebné na výkon práce dlžníka. Aktíva, ktoré sa považujú za základné potreby dlžníka, môžu podliehať likvidácii iba v prípadoch, ktoré upravuje zákon.
Zo splátkového kalendára môžu dlžníkovi vyplývať aj povinnosti uhradiť doplnkové platby z ďalšieho príjmu alebo aktív, ktoré nadobudne počas platnosti splátkového kalendára. Dlžník je povinný veriteľom poslať určitú časť zo všetkých darov a iných jednorazových platieb, ktoré prijal počas platnosti splátkového kalendára. Ak príjem dlžníka prekračuje príjem stanovený pre splátkový kalendár, dlžníkovi sa môže nariadiť, aby veriteľom vyplatil určitú časť dodatočného príjmu.

4 Aké právomoci má dlžník, resp. správca?

Konkurz

Konkurz vyhlasuje súd. Súd menuje aj správcu konkurznej podstaty. Osoba môže byť vymenovaná za správcu konkurznej podstaty, ak s menovaním súhlasí, má schopnosti, zručnosti a skúsenosti potrebné na plnenie daných povinností a je aj inak vhodná na danú pozíciu. Správca konkurznej podstaty nemá žiadny vzťah k dlžníkovi ani veriteľom, ktorý by ohrozil jeho nezávislosť vo vzťahu k dlžníkovi či nestrannosť voči veriteľom alebo jeho schopnosť riadne vykonávať úlohy. Za správcu konkurznej podstaty nemožno menovať právnickú osobu.
Správca konkurznej podstaty zohráva ústrednú úlohu pri správe konkurznej podstaty v konkurze. Medzi povinnosti správcu konkurznej podstaty okrem iného patrí zastupovanie konkurznej podstaty, dozeranie na bežnú správu konkurznej podstaty, spísanie zoznamu konkurznej podstaty a vypracovanie opisu dlžníka, prijímanie prihlášok pohľadávok a vypracovanie zoznamu úhrad. Správca konkurznej podstaty dozerá aj na správu a predaj aktív patriacich do konkurznej podstaty a uhrádzanie prostriedkov.
Po začatí konkurzu dlžník stráca rozhodovaciu právomoc v súvislosti s aktívami konkurznej podstaty. Dlžník spolupracuje, aby sa mohlo konkurzné konanie dokončiť. Dlžník musí správcovi konkurznej podstaty poskytnúť informácie potrebné na vypracovanie a osvedčenie zoznamu konkurznej podstaty. Dlžník má právo získať informácie o konkurznej podstate, zúčastňovať sa na zasadnutiach veriteľov a vyjadrovať stanoviská k veciam, o ktorých sa rozhoduje.

Reštrukturalizácia

Po začatí konania o reštrukturalizácii podniku súd vymenuje insolvenčného správcu. Insolvenčný správca je dospelá a čestná osoba, ktorá nie je v konkurze a ktorá spĺňa podmienky požadované v právnych predpisoch. Táto osoba má schopnosti, zručnosti a skúsenosti potrebné pre vykonávanie svojej funkcie.

Insolvenčný správca nemá vzťah s dlžníkom ani so žiadnym z veriteľov, ktorý by mohol ohroziť jeho nezávislosť od dlžníka alebo nestrannosť voči veriteľom. Za insolvenčného správcu nemožno menovať právnickú osobu.
Insolvenčný správca zodpovedá za realizáciu cieľov konania o reštrukturalizácii a ochranu záujmov veriteľov. Insolvenčný správca pripravuje správu o aktívach a pasívach dlžníka a vypracúva návrh programu reštrukturalizácie (niektoré ďalšie strany, napríklad dlžník, majú právo vypracovať svoj vlastný návrh programu reštrukturalizácie). Insolvenčný správca dozerá aj na činnosti dlžníka.
Súd môže menovať výbor veriteľov, ktorý zastupuje veriteľov a koná ako poradný orgán insolvenčného správcu pri výkone jeho povinností. Výbor sa nemenuje v prípade, ak sa to nepovažuje za potrebné z dôvodu malého počtu veriteľov alebo z iného dôvodu.
Dlžník si ponecháva právomoc nad svojimi aktívami a činnosťami, ak nie je zákonom stanovené inak. Po začatí konania si však dlžník nemôže bez súhlasu insolvenčného správcu napríklad vziať novú pôžičku, pokiaľ to nesúvisí s bežnými činnosťami dlžníka a jej výška a podmienky nie sú obvyklé. Na žiadosť insolvenčného správcu alebo veriteľa možno obmedziť právomoc dlžníka aj inak, a to v prípade, ak hrozí, že dlžník svojím konaním poškodí alebo ohrozí záujmy veriteľov. Dlžník musí spolupracovať so súdom, insolvenčným správcom a výborom veriteľov a poskytovať im informácie.
Dlžník má naďalej nárok na výkon svojho práva na podanie žaloby v prebiehajúcich alebo nadchádzajúcich súdnych konaniach, ak insolvenčný správca nerozhodne o tom, že prevezme výkon práva dlžníka na podanie žaloby.

Zmena obsahu záväzkov

V prípade potreby môže súd menovať insolvenčného správcu pre konanie o zmene obsahu záväzkov, ak je to potrebné na objasnenie finančnej situácie dlžníka, likvidáciu jeho aktív alebo inú realizáciu zmeny obsahu záväzkov. Osobu možno menovať za insolvenčného správcu, ak je dospelá, čestná, nebol na ňu vyhlásený konkurz, nevzťahujú sa ňu kompetenčné obmedzenia a s menovaním súhlasí. Insolvenčný správca musí mať spôsobilosť, schopnosti a skúsenosti požadované na výkon svojich povinností. Nemá vzťah s dlžníkom ani so žiadnym z veriteľov, ktorý by mohol ohroziť jeho nezávislosť od dlžníka alebo nestrannosť voči veriteľom. Za insolvenčného správcu nemožno menovať právnickú osobu.
Povinnosťou insolvenčného správcu, ak bol menovaný, je vypracovať splátkový kalendár a vykonávať ďalšie úlohy, ktoré mu uložil súd. Pri vypracúvaní splátkového kalendára insolvenčný správca rokuje s dlžníkom a veriteľmi, poskytuje im potrebné informácie o zmene obsahu záväzkov a vyhradzuje im príležitosť predložiť vyhlásenie o návrhu konania a návrhu splátkového kalendára. Insolvenčný správca môže byť poverený aj dohľadom nad likvidáciou aktív dlžníka, ako aj prevodom prostriedkov získaných likvidáciou na veriteľov. Ak nie je menovaný insolvenčný správca, za vypracovanie návrhu splátkového kalendára zodpovedá dlžník. O začatí konania o zmene obsahu záväzkov súkromnej osoby rozhodne súd. Súd zodpovedá aj za potvrdenie splátkového kalendára.
Dlžník si ponecháva vlastníctvo a právo na vlastníctvo svojich aktív. Všetky aktíva dlžníka, ktoré sa nepovažujú za základné potreby dlžníka, sa však použijú na splatenie dlhov. Dlžník musí súdu, veriteľom a insolvenčnému správcovi, ak je menovaný, poskytnúť všetky informácie potrebné na zmenu obsahu záväzkov. Dlžník sa podieľa aj na správnej realizácii zmeny obsahu záväzkov.

5 Za akých podmienok je možné uplatniť započítanie?

Konkurz

S určitými výnimkami má veriteľ právo použiť na začiatku konkurzu pohľadávku v konkurze na jej započítanie proti dlhu voči dlžníkovi, a to aj vtedy, ak dlh voči dlžníkovi alebo pohľadávka ešte nie sú splatné. Právo na započítanie pohľadávok sa nevzťahuje na pohľadávku, ktorá neoprávňuje veriteľa na platbu z konkurznej podstaty, ani na pohľadávku, ktorá je podriadená ostatným pohľadávkam. Veriteľ je povinný poskytnúť informácie o pohľadávke, ktorá sa má použiť na započítanie.

Reštrukturalizácia

Napriek zákazu vymáhania dlhu má veriteľ pri začatí konania právo na započítanie pohľadávky proti dlhu voči dlžníkovi za rovnakých podmienok ako pri konkurznom konaní. Oznámenie o započítaní pohľadávok sa doručuje aj insolvenčnému správcovi.
Právo na započítanie pohľadávok sa nevzťahuje na započítanie pohľadávok úverovou inštitúciou proti finančným prostriedkom, ktoré má dlžník v inštitúcii uložené v čase nadobudnutia právoplatnosti zákazu vymáhania alebo po nadobudnutí právoplatnosti zákazu vymáhania, ani proti finančným prostriedkom, ktoré sa v úverovej inštitúcii nachádzajú v uvedenom čase na účely prevodu na účet dlžníka v prípade, že sa tento účet môže použiť na platby.

Zmena obsahu záväzkov

Po začatí konania o zmene obsahu záväzkov sa na dlžníka nebudú vzťahovať žiadne opatrenia na vymáhanie dlhu, ktorého splatenie je prerušené, ani opatrenia na zabezpečenie splatenia dlhu. Prerušenie vymáhania sa týka aj započítania pohľadávok dlžníka proti dlhom voči veriteľovi. Toto prerušenie sa však nevzťahuje na započítanie daní.

6 Aké účinky má insolvenčné konanie na zmluvné vzťahy dlžníka?

Platí, že zmluvy, z ktorých nevyplývajú pohľadávky v rámci insolvenčného konania, zostávajú platné a nezmenené vo všetkých druhoch insolvenčného konania.

Konkurz

Ak na začiatku konkurzu dlžník nedodržal zmluvu, ktorej je stranou, druhá zmluvná strana požiada o vyhlásenie, či sa bude konkurzná podstata týkať zmluvy. Ak sa jej konkurzná podstata bude týkať a vydá sa prijateľná zábezpeka dodržania zmluvy, zmluva sa nemôže vypovedať. Druhá zmluvná strana však môže zmluvu vypovedať, ak je osobnej povahy alebo existuje iný osobitný dôvod, pre ktorý druhá strana ďalej nemusí byť stranou zmluvy v rámci konkurznej podstaty.
Ak je vyhlásený konkurz zamestnávateľa, pracovnú zmluvu môžu vypovedať obidve strany bez ohľadu na obdobie, na ktoré je uzatvorená. Výpovedná lehota je stále 14 dní bez ohľadu na to, aká sa bežne uvádzala. Mzda pripadajúca na obdobie konkurzu sa vypláca z konkurznej podstaty.
Konkurzná podstata sa týka úhrady nájomného stanoveného v nájomnej zmluve obchodných priestorov na obdobie, počas ktorého sa priestory používajú, aj keď sa netýka záväzkov vyplývajúcich z nájomnej zmluvy. Ak sa v lehote najmenej jedného mesiaca po začatí konkurzu, ktorú stanovil prenajímateľ, nestanoví, že konkurzná podstata sa bude vzťahovať na záväzky vyplývajúce z nájomnej zmluvy, prenajímateľ je oprávnený vypovedať nájomnú zmluvu.
Ak podľa zmluvy o prevode hnuteľného majetku uplynie úhradou kúpnej ceny platnosť ustanovenia o zachovaní vlastníctva alebo o jeho prevzatí, možno v rámci konkurznej podstaty uzatvoriť zmluvu na základe oznámenia predávajúcemu a vyplatením nesplatenej kúpnej ceny na základe predbežných podmienok, zvýšenej o úroky z omeškania. Oznámenie a vyplatenie dlhu sa musia uskutočniť v primeranej lehote na základe žiadosti predávajúceho alebo na základe požiadavky predávajúceho na vrátenie svojho majetku.
Jednotlivé transakcie možno zrušiť z dôvodu vymáhania, ktorý je uvedený v zákone o vymáhaní aktív v prípade konkurzu (*Laki takaisinsaannista konkurssipesään* 758/1991).

Reštrukturalizácia

Začatie konania o reštrukturalizácii nemá žiadny vplyv na existujúce povinnosti dlžníka, ak sa zákonom nestanovuje inak.
Nájomnú alebo úverovú zmluvu, v ktorej je dlžník nájomcom, môže dlžník vypovedať tak, aby sa jej platnosť skončila dva mesiace po doručení oznámenia o vypovedaní bez ohľadu na ustanovenia týkajúce sa trvania alebo vypovedania zmluvy.

Osoba, ktorá sa pred začatím konania zmluvne zaviazala voči dlžníkovi, ale v čase začatia konania nedokončila plnenie záväzkov, má nárok na preskúmanie svojho plnenia záväzkov, ak sa považujú za bežnú súčasť činností dlžníka. Ak ide o iný druh zmluvy, ktorá bola uzavretá pred začatím konania, a dlžník v čase začatia konania nesplnil svoj platobný záväzok z nej vyplývajúci, insolvenčný správca na žiadosť druhej strany stanoví, či dlžník dodrží svoju časť zmluvy. Ak je odpoveď záporná alebo sa neposkytne v primeranom čase, druhá strana má právo zmluvu zrušiť.
Dohoda, na základe ktorej má dlžník uskutočniť platbu vyplývajúcu z reštrukturalizácie dlhu alebo súvisiacu s reštrukturalizáciou dlhu, sa vyhlási za neplatnú, ak povinnosť uskutočniť platbu nevyplýva zo schváleného plánu reštrukturalizácie.
Ak sa postup reštrukturalizácie vzťahuje na zamestnávateľa, zamestnávateľ má právo za určitých podmienok vypovedať pracovnú zmluvu s dvojmesačnou výpovednou lehotou, a to bez ohľadu na trvanie pracovnej zmluvy.
Transakciu, ktorú možno zrušiť, ak bola namiesto žiadosti o reštrukturalizáciu podaná žiadosť o vyhlásenie konkurzu, možno v konaní o reštrukturalizácii zrušiť na žiadosť veriteľa z rovnakých dôvodov, ktoré sa uvádzajú v zákone o vymáhaní aktív v prípade konkurzu.

Zmena obsahu záväzkov

Dlžník má právo vypovedať nájomnú zmluvu, ak je nájomníkom, alebo iný druh spotrebiteľskej zmluvy či zmluvu o kúpe na splátky s dvojmesačnou výpovednou lehotou začínajúcou sa oznámením o vypovedaní zmluvy.
Dlžník sa vzdá aktív, ktoré nepatria medzi jeho základné potreby a ktoré nadobudol na základe zmluvy o čiastočnej úhrade alebo kúpe na splátky.
Zmluva, na základe ktorej vznikne záväzok dlžníka vyplývajúci zo zmeny obsahu záväzkov alebo súvisiaci so zmenou obsahu záväzkov, sa zruší, ak sa záväzok nemusí uhradiť podľa splátkového kalendára alebo na základe zákona.
Osoba, ktorá sa pred začatím konania zmluvne zaviazala voči dlžníkovi, ale v čase začatia konania nedokončila plnenie záväzkov, má nárok na preskúmanie svojho plnenia záväzkov, ak sa považujú za bežnú súčasť činností dlžníka.
Transakciu, ktorú možno zrušiť, ak bola namiesto žiadosti o zmenu obsahu záväzkov podaná žiadosť o vyhlásenie konkurzu, možno v konaní o zmene obsahu záväzkov zrušiť na žiadosť veriteľa z rovnakých dôvodov, ktoré sa uvádzajú v zákone o vymáhaní aktív v prípade konkurzu.

7 Aké účinky má insolvenčné konanie na konania začaté jednotlivými veriteľmi (s výnimkou prebiehajúcich súdnych konaní.?

Konkurz

Po začatí konkurzu sa v súvislosti s konkurznou podstatou nepodá žiadna žaloba s cieľom získať dôvod na vymáhanie pohľadávky v konkurze a neuplatnia sa žiadne vykonávacie opatrenia s ohľadom na aktíva konkurznej podstaty s cieľom vymôcť pohľadávku v konkurze. Veriteľ chránený kolaterálom však môže podať žalobu týkajúcu sa vymáhania pohľadávky z kolaterálu.

Reštrukturalizácia

Po začatí konania o reštrukturalizácii sa na dlžníka spravidla vzťahuje zákaz splácania a na veriteľov zákaz vymáhania dlhov. Na dlžníka sa nesmie vzťahovať žiadne opatrenie, ktorého cieľom je vymôcť reštrukturalizovaný dlh alebo zabezpečiť jeho splatenie. V niektorých prípadoch môže zabezpečený veriteľ požiadať súd o udelenie povolenia na využitie zábezpeky s cieľom získať platbu. Môže sa to stať napríklad vtedy, ak z podmienok reštrukturalizácie jednoznačne vyplýva, že nie je potrebné ponechať majetok ako zábezpeku vo vlastníctve dlžníka.
Platí, že po začatí konania sa voči dlžníkovi nesmú prijať ochranné opatrenia na základe úradných rozhodnutí.

Zmena obsahu záväzkov

Rovnako ako pri konaní o reštrukturalizácii, aj v konaní o zmene obsahu záväzkov sa na veriteľa vzťahuje prerušenie vymáhania dlhu. Ak dlh patrí do rozsahu pôsobnosti prerušenia splácania, na dlžníka sa nevzťahujú žiadne opatrenia na vymáhanie dlhu, ktorý sa má splatiť, ani opatrenia na zabezpečenie splatenia dlhu. Okrem toho sa na dlžníka nevzťahujú sankcie za oneskorené splatenie. V niektorých prípadoch však môže zabezpečený veriteľ požiadať súd o udelenie povolenia na využitie zábezpeky s cieľom získať platbu. Môže sa to stať napríklad vtedy, ak sa aktíva slúžiace ako kolaterál nepovažujú za základné potreby dlžníka, alebo ak dlžník nepotrebuje aktíva na svoje podnikanie.
Veriteľ môže podať žalobu alebo začať iné konanie, aby si ponechal právo na vymáhanie alebo získal základ na vymáhanie. Platí, že bez ohľadu na ustanovenia o zákazoch týkajúcich sa začatia konania o zmene obsahu záväzkov môže veriteľ požiadať aj o príkaz na ochranné opatrenia a vykonanie tohto príkazu.

8 Aké účinky má konkurzné konanie na pokračovanie súdnych sporov, ktoré nie sú ukončené v čase začatia insolvenčného konania?

Konkurz

Po začatí konkurzu dlžník stráca rozhodovaciu právomoc v súvislosti s aktívami konkurznej podstaty v prospech konkurzného správcu. V dôsledku toho môže správca konkurznej podstaty legálne nadobudnúť postavenie strany v záležitostiach týkajúcich sa aktív, ktoré patria do konkurznej podstaty: správca má vyhradenú možnosť obnoviť pozastavené súdne konanie medzi dlžníkom a tretími stranami, ktoré sa týka aktív konkurznej podstaty. Ak správca túto možnosť nevyužije, konanie môže obnoviť dlžník.
Správcovi konkurznej podstaty sa ďalej vyhradzuje možnosť obnoviť súdne konanie voči dlžníkovi, ktoré sa týka riešenej pohľadávky v konkurze. Ak správca konkurznej podstaty na žalobu nereaguje a dlžník si nepraje obnoviť konanie, o rozhodnutie vo veci môže požiadať žalobca.

Reštrukturalizácia

Dlžník má naďalej nárok na výkon svojho práva na podanie žaloby v prebiehajúcich súdnych konaniach alebo v iných príslušných konaniach, ktorých je stranou, ak insolvenčný správca nerozhodne o tom, že prevezme výkon práva dlžníka na podanie žaloby. Rovnaké ustanovenie sa vzťahuje aj na súdne alebo iné konanie, ktoré bude prebiehať po začatí konania o reštrukturalizácii.
Insolvenčný správca má právo uplatniť pohľadávky a začať súdne alebo iné príslušné konanie v mene dlžníka, ako aj vykonávať právo dlžníka na podanie žaloby v konaní. Insolvenčný správca môže okrem toho prijať oznámenie v mene dlžníka.

Zmena obsahu záväzkov

Začatie konania o zmene obsahu záväzkov nemá žiadny vplyv na prebiehajúce súdne konania ani na právo dlžníka na podanie žaloby v týchto konaniach.

9 Aké sú hlavné charakteristiky účasti veriteľov v insolvenčnom konaní?

Konkurz

Veriteľ môže požiadať o vyhlásenie konkurzu.
V konkurzných konaniach majú veritelia najvyššiu právomoc. Právomoc pri konkurznej podstate vykonávajú veritelia, ak túto záležitosť neupravuje zákon alebo ak ju nevykonáva správca konkurznej podstaty. Veritelia si okrem toho môžu ponechať právomoc vo veciach bežnej správy konkurznej podstaty alebo previesť určitú časť právomoci na správcu konkurznej podstaty. Právomoc veriteľov v konkurze vzniká pri začatí konkurzu a zaniká pri jeho skončení.
Nárok na výkon právomoci majú veritelia, ktorí prihlásili svoje pohľadávky do konkurzu voči dlžníkovi. Po dátume vykonania kontroly sa tento nárok priznáva len veriteľom, ktorí prihlásili svoje pohľadávky, a veriteľom, ktorých pohľadávky možno inak zohľadniť na zozname úhrad, ako aj zabezpečeným veriteľom, ktorí predložili správu o svojich pohľadávkach voči dlžníkovi.
Najdôležitejším rozhodovacím orgánom je zasadnutie veriteľov, ale možno uplatniť aj iné rozhodovacie postupy. Veritelia môžu zriadiť aj výbor veriteľov, ktorý koná ako rokovací a styčný orgán medzi správcom konkurznej podstaty a veriteľmi. Hlasovacie právomoci veriteľov sa stanovia na základe ich aktuálnych pohľadávok v konkurze. Za rozhodnutie zasadnutia veriteľov sa považuje stanovisko, ktoré má podporu veriteľov s celkovou nadpolovičnou

hlasovacou právomocou veriteľov zúčastňujúcich sa na hlasovaní. Pri alternatívnych rozhodovacích postupoch sa hlasy počítajú na základe hlasovacích právomocí veriteľov vyjadrujúcich stanovisko.

Reštrukturalizácia

Veriteľ môže požiadať o konanie o reštrukturalizácii.

Ako spoločný zástupca veriteľov môže byť menovaný výbor veriteľov. Výbor zastupuje všetky skupiny veriteľov a jeho povinnosťou je pomáhať insolvenčnému správcovi pri výkone jeho povinností a sledovať činnosti insolvenčného správcu vykonávané v mene veriteľov. Výbor rozhoduje jednoduchou väčšinou.

Pri príprave návrhu programu reštrukturalizácie insolvenčný správca rokuje s výborom veriteľov a v prípade potreby aj s jednotlivými veriteľmi. Nárok na predloženie návrhu programu reštrukturalizácie majú okrem toho aj veritelia alebo skupiny veriteľov, ktorých pohľadávky prekračujú hranicu stanovenú zákonom. Po vypracovaní sa návrh programu reštrukturalizácie predloží veriteľom na schválenie. Ak schváleniu programu nestoja v ceste žiadne prekážky, program sa môže schváliť prijatím všetkými veriteľmi, väčšinovým prijatím v skupinách veriteľov a za určitých okolností aj bez väčšinového prijatia vo všetkých skupinách veriteľov.

Zmena obsahu záväzkov

Veriteľ nemôže požiadať o zmenu obsahu záväzkov súkromnej osoby. Platí však, že pred predložením návrhu na zmenu obsahu záväzkov dlžník určí, či existuje možnosť rokovať o vyrovnaní s veriteľmi. V súlade so zavedenými úverovými postupmi a postupmi vymáhania dlhov veriteľ spolupracuje s cieľom dosiahnuť vyrovnanie.

Veritelia dostanú možnosť predložiť vyhlásenie k návrhu na zmenu obsahu záväzkov a k návrhu splátkového kalendára. Ak sa to vyžaduje, veritelia poskytnú podrobnosti o svojich pohľadávkach písomne. Na žiadosť veriteľa možno schválený splátkový kalendár zmeniť alebo za určitých podmienok nariadiť uplynutie jeho platnosti.

10 Ako môže správca využívať a scudzovať majetok z konkurznej podstaty?

Konkurz

Konkurzná podstata sa spravuje s náležitou starostlivosťou a účelne v súlade so správnou praxou v oblasti správy konkurznej podstaty.

Jednou z povinností správcu konkurznej podstaty je dozerať na predaj aktív patriacich do konkurznej podstaty. Správca konkurznej podstaty uskutočňuje likvidáciu aktív konkurznej podstaty čo najvýhodnejším spôsobom, aby sa dosiahol čo najlepší výsledok predaja. Kolaterál patriaci do podstaty sa môže predať iba vtedy, ak s tým súhlasí veriteľ chránený kolaterálom alebo ak na to súd vydá povolenie.

Aktíva patriace do konkurznej podstaty sa nemôžu previesť na správcu konkurznej podstaty, asistentov správcu konkurznej podstaty ani na osoby prepojené so správcom konkurznej podstaty alebo jedným z jeho asistentov.

Reštrukturalizácia a zmena obsahu záväzkov

Práva insolvenčného správcu sa obmedzujú na právo prístupu k informáciám potrebným na plnenie povinností insolvenčného správcu. Dlžník si ponechá vlastníctvo a právo na vlastníctvo svojich aktív a insolvenčný správca nie je oprávnený použiť ani previesť aktíva dlžníka.

Dlžník však musí mať súhlas insolvenčného správcu na určitý počet činností súvisiacich s prevodom svojich aktív.

Zmena obsahu záväzkov

V rámci konania o zmene obsahu záväzkov môže byť insolvenčnému správcovi nariadená likvidácia aktív a vykonanie súvisiacich opatrení a úprav, ako aj prevod výsledných finančných prostriedkov príjemcom.

11 Ktoré pohľadávky možno prihlásiť voči konkurznej podstate dlžníka, a akým spôsob sa zaobchádza s pohľadávkami vzniknutými po začatí insolvenčného konania?

Konkurz

Pohľadávka v konkurze znamená dlh dlžníka vyplývajúci z právneho základu, ktorý vznikol pred začiatkom konkurzu. Za pohľadávky v konkurze sa okrem toho považujú aj pohľadávky zabezpečené kolaterálom a pohľadávky, ktorých základ alebo výška sú podmienené, sporné alebo inak nejednoznačné.

V pokračujúcom dlhovom vzťahu sa časť dlhu z obdobia pred začatím konkurzu považuje za pohľadávku v konkurze.

Vo Fínsku môžu byť konkurzné podstaty nezávisle viazané zmluvami a môžu tak z nich vyplývať osobitné práva a povinnosti. Pohľadávky, ktoré vznikli po začatí konkurzu, sa považujú za „administratívne výdavky“, t. j. dlhy konkurznej podstaty, ktoré sa v plnej výške splatia pomocou aktív konkurznej podstaty. Konkurzná podstata sa týka akéhokoľvek dlhu vyplývajúceho z konkurzného konania alebo dlhu založeného na zmluve alebo záväzku prijatého v rámci konkurznej podstaty, ako aj akéhokoľvek dlhu, ktorého sa konkurzná podstata týka podľa zákona. Medzi najčastejšie druhy takýchto dlhov patrí odmena správcu majetku, odmena zamestnancov a výdavky na prenájom obchodných priestorov.

Reštrukturalizácia podniku

Pojem *reštrukturalizačný dlh* znamená všetky dlhy dlžníka, ktoré vznikli pred predložením návrhu, vrátane záložných práv a dlhov, ktorých základ alebo výška sú podmienené, sporné alebo inak nejednoznačné. Tieto dlhy sú splatné v súlade s platobným programom zahrnutým do programu reštrukturalizácie. Dlhy, ktoré vznikli po podaní žiadosti, sa splatia pri splatnosti. To isté platí aj pre poplatky, trovy a ďalšie prevádzkové výdavky vyplývajúce z trvalého zmluvného vzťahu alebo neprerušenej zmluvy o užívaní alebo vlastníctve, ak sa týka obdobia nasledujúceho po podaní žiadosti.

Zmena obsahu záväzkov

Zmenou obsahu záväzkov sa uhradia všetky dlhy dlžníka, ktoré existovali pred začatím konania o zmene obsahu záväzkov. Patria medzi ne záložné práva aj dlhy, ktoré sú podmienené, sporné alebo inak neurčité, pokiaľ ide o ich výšku alebo základ, ako aj úroky z takýchto dlhov, ktoré vzniknú v čase od začiatku konania o zmene obsahu záväzkov do potvrdenia splátkového kalendára, a výdavky na vymáhanie a výkon v rámci takýchto dlhov, ak sa dlžníkovi nariadi ich splatiť.

Dlhy mimo zmeny obsahu záväzkov sa splatia pri splatnosti.

12 Aké sú pravidlá prihlasovania, overovania a schvaľovania pohľadávok?

Konkurz

Ak chce veriteľ získať nárok na úhradu, prihlási pohľadávku týkajúcu sa konkurzu písomne a doručí ju správcovi konkurznej podstaty najneskôr v posledný deň lehoty na prihlásenie. V prihlasovacom liste sa uvedie napríklad kapitálová výška pohľadávky, vzniknutý úrok a základ pohľadávky a úrokov. Prihlásenie sa môže po uplynutí lehoty na prihlásenie revidovať alebo doplniť. Pohľadávku možno prihlásiť aj retroaktívne, ak veriteľ zaplatí do konkurznej podstaty dodatočný poplatok, s výnimkou prípadov, keď na neprihlásenie pohľadávky do uplynutia lehoty na prihlásenie existuje opodstatnený dôvod. Správca konkurznej podstaty môže v návrhu zoznamu úhrad zohľadniť pohľadávku v konkurze aj bez prihlásenia, ak neexistujú pochybnosti o jej základe a výške.

Správca konkurznej podstaty overí legitimitu prihlásených pohľadávok a ich možné prioritné poradie. Pohľadávky s právom na úhradu sa uvedú v návrhu zoznamu úhrad. Pohľadávku v návrhu zoznamu úhrad môže spochybniť správca konkurznej podstaty, veriteľ alebo dlžník. Spochybnenie pohľadávky musí byť podrobné a doložené odôvodnením. Ak je spochybnená pohľadávka veriteľa, správca konkurznej podstaty vyhradí veriteľovi možnosť vypočutia v spore a predložiť dôkazy na podporu svojej pohľadávky. Pohľadávka, ktorá nebola spochybnená včas, sa považuje za prijatú.

Potom správca konkurznej podstaty vypracuje zoznam úhrad, pričom zohľadní spory a vyhlásenia, a súdu ho predloží na osvedčenie. Súd prerokuje spory a iné nezhody. Ak spor nemožno vyriešiť počas vypočutia, bude sa riešiť samostatne v civilnom konaní. Nakoniec súd osvedčí zoznam úhrad.

Reštrukturalizácia podniku

Dlžník pripojí k svojej žiadosti o začatie konania o reštrukturalizácii vyhlásenie o veriteľoch, dlhoch a ich kolateráli. V príkaze súdu na začatie konania o reštrukturalizácii sa stanoví dátum, do ktorého musia veritelia písomne oznámiť správcovi pohľadávky, ktoré sa líšia od pohľadávok nahlásených dlžníkom. Po doručení návrhu programu reštrukturalizácie súdu vyhradí súd stranám konania možnosť písomne oznámiť insolvenčnému správcovi svoje námietky proti pohľadávkam v návrhu, ako aj možnosť predložiť v stanovenej lehote písomné vyhlásenie týkajúce sa návrhu, alebo predvolá tieto strany na vypočutie pred súdom. V mene dlžníka môžu predložiť námietky insolvenčný správca aj dlžník. Námietky sa posúdia a o veci sa rozhodne pri posúdení návrhu, ak je to možné, alebo sa o nej môže rozhodnúť v samostatnom súdnom konaní. Po rozhodnutí súdu o nejednoznačnej reštrukturalizácii dlhov môže osoba, ktorá vypracovala návrh, dostať možnosť úpravy, revízie alebo doplnenia návrhu. Potom veritelia hlasujú o návrhu programu reštrukturalizácie.

Platnosť dlhu vzniknutého počas reštrukturalizácie, ktorý dlžník ani veriteľ neoznámili a ktorý sa ani inak nedostal do pozornosti insolvenčného správcu pred schválením programu reštrukturalizácie, spravidla uplynie po schválení programu reštrukturalizácie.

Zmena obsahu záväzkov

Ak dlžník predloží návrh na zmenu obsahu záväzkov, musí vypracovať zoznam všetkých veriteľov a ich pohľadávok. Po vydaní príkazu na začatie konania o zmene obsahu záväzkov súd zašle veriteľom kópie súdneho príkazu, návrhu na konanie a návrhu splátkového kalendára dlžníka. Súd stanoví aj lehotu na podanie písomného oznámenia veriteľov týkajúceho sa výšky zmeny záväzkov, ak sa líši od výšky oznámenej dlžníkom, ako aj lehotu na podanie písomných vyhlásení veriteľov k návrhu na konanie a návrhu splátkového kalendára dlžníka a lehotu na možné námietky proti dlhom zahrnutým do návrhu. O námietkach sa rozhodne v súvislosti s postupom zmeny obsahu záväzkov a v splátkovom kalendári, ak je to možné bez podstatného zdržania konania o zmene obsahu záväzkov. V opačnom prípade súd nariadi, aby sa vec vyriešila samostatnou žalobou alebo v inom konaní. Ak sa dlžníkovi povolila zmena obsahu jeho záväzkov, splátkový kalendár sa môže potvrdiť.

Splátkový kalendár možno zmeniť na návrh dlžníka alebo veriteľa, ak sa po potvrdení splátkového kalendára zistí, že existuje dlh, ktorý možno upraviť. Ak sa dlh, ktorý možno upraviť, vyskytne po ukončení splátkového kalendára, dlžník splatí dlh vo výške, ktorá by bola veriteľovi priznaná, ak by bol dlh súčasťou splátkového kalendára.

13 Aké sú pravidlá rozdelenia výťažku? Aké je poradie pohľadávok a práv veriteľov?

Pohľadávky sa spravidla vo všetkých druhoch insolvenčných konaní považujú za rovnocenné. Inými slovami, každý veriteľ má rovnaké právo na získanie úhrady z vyplatených finančných prostriedkov úmerne k svojej pohľadávke. Výnimky z tohto pravidla sa týkajú ustanovení o pohľadávkach s najvyššou a najnižšou prioritou.

Konkurz

Úhrady veriteľom v konkurze sa vyplácajú v súlade s osvedčeným zoznamom úhrad. Ustanovenia o prioritizácii pohľadávok v konkurze v situáciách, keď sú aktíva dlžníka nedostatočné na úhradu všetkých pohľadávok, sa uvádzajú v zákone o priorite pohľadávok (*Laki velkojien maksunsaantijärjestyksestä* 1578 /1992).

Pohľadávky zabezpečené kolatelárom alebo zádržným právom sú pohľadávky s prioritou, rovnako ako pohľadávky vyplývajúce z reštrukturalizácie podniku, výživného na deti a podnikových hypoték. Pohľadávky, ktoré sú podriadené ostatným pohľadávkam, a ich vzájomné poradie, sa špecifikujú v osobitných ustanoveniach. Takéto pohľadávky tvoria napríklad úroky a sankcie z omeškania platby pohľadávky bez priority, ktoré vznikli do začiatku konkurzu, ako aj ostatné poplatky podľa verejného práva, ako sú platby pokút a sankcií.

Reštrukturalizácia

Veritelia, ktorí by mimo konania o reštrukturalizácii mali rovnaké právo na splatenie svojich pohľadávok, majú pri vyrovnávaní dlhov v rámci programu reštrukturalizácie rovnaké postavenie. V programe reštrukturalizácie sa však môže stanoviť, že veritelia s malými pohľadávkami získajú úhradu v plnej výške. Na zabezpečené dlhy sa môžu vzťahovať iba obmedzené opatrenia vyrovnávania dlhov, keďže kapitálovú istinu zabezpečeného dlhu nemožno znížiť. Vyrovnanie dlhov nemá vplyv na existenciu ani obsah skutočného zabezpečovacieho práva veriteľa.

V rámci vyrovnávania dlhov sa úroky a ďalšie úverové náklady, ktoré vznikli počas konania o reštrukturalizácii iných dlhov než záložných práv, považujú za dlhy s najnižšou prioritou.

Zmena obsahu záväzkov

Dostupné finančné prostriedky dlžníka a finančné prostriedky získané z likvidácie jeho aktív sa rozdelia medzi riadne dlhy proporčne podľa ich výšky. Na riadne dlhy sa môžu vzťahovať všetky dostupné opatrenia na zmenu obsahu záväzkov, ale platobný záväzok týkajúci sa zabezpečených dlhov nesmie byť zrušený.

Vyrovnanie dlhov nemá vplyv na existenciu ani obsah skutočného zabezpečovacieho práva veriteľa.

Použije sa mechanizmus, ktorý je pre veriteľa najmenej nepriaznivý a pritom stále dostatočný na nápravu finančnej situácie dlžníka. Poslednými záväzkami, ktoré sa vyplatia z dostupných finančných prostriedkov a likvidačných prostriedkov dlžníka, sú dlhy, ktoré by boli podriadené v prípade, že by dlžník vstúpil do konkurzu, a úroky, ktoré vznikli v období od začiatku konania o zmene obsahu záväzkov do potvrdenia splátkového kalendára.

14 Aké sú podmienky a účinky ukončenia insolvenčného konania (najmä ukončenia vyrovnaním.?

Konkurz

Správca konkurznej podstaty vypracuje zoznam priznaných platieb v súlade s oddielom 12. Konkurzné konanie na súde sa končí vypracovaním zoznamu priznaných platieb.

Konkurzné konanie sa končí v celom rozsahu, keď veritelia schvália záverečné zúčtovanie. Správca konkurznej podstaty vypracuje záverečné zúčtovanie po vykonaní zúčtovania konkurznej podstaty a likvidácii aktív patriacich do konkurznej podstaty. Záverečné zúčtovanie sa môže vypracovať aj vtedy, ak je konkurzná podstata čiastočne nezúčtovaná, pretože kolaterál alebo iné aktíva malej hodnoty neboli predané, alebo z dôvodu nejednoznačnosti pohľadávky v konkurze či zanedbateľnej časti pohľadávok.

Vyrovnanie, ktorým sa ukončuje konkurzné konanie, možno v konkurze vykonať, ak ho podporí dlžník a väčšina veriteľov. Osvedčením vyrovnania sa končí menovanie správcu konkurznej podstaty a právomoc veriteľov v konkurze.

Súd vydá príkaz na ukončenie konkurzu, ak sú finančné prostriedky konkurznej podstaty nedostatočné na úhradu nákladov na konkurzné konanie alebo ak pokračovanie konkurzného konania nebude z iného dôvodu účelné. Ak však konkurz pokračuje v rámci verejnej nútenej správy, súd príkaz na ukončenie konkurzu nevydá. K dôvodom pokračovania v konkurze v rámci verejnej nútenej správy môže patriť napríklad potreba kontroly dlžníka. Verejná nútená správa sa končí záverečným zúčtovaním.

Príkaz na zrušenie konania z platného dôvodu možno vydať do ôsmich dní od vydania príkazu na konkurz. V takomto prípade už konkurz nemá právne účinky.

Zodpovednosť za dlhy sa nekončí ani po konkurze. Dlžník nie je zbavený zodpovednosti za dlhy v konkurze, ktoré nie sú v konkurznom konaní splatené v plnej výške.

Reštrukturalizácia

Súdny postup týkajúci sa reštrukturalizácie sa končí schválením programu reštrukturalizácie. Schválením programu dlžník znovu získa slobodu konať a ukončia sa právne účinky vyplývajúce zo začatia konania, ako napríklad zákaz splácania a vymáhania dlhov. Po schválení programu reštrukturalizácie sa podmienky reštrukturalizácie dlhov riadia programom reštrukturalizácie, pričom sa ukončí platnosť všetkých neznámych reštrukturalizovaných dlhov.

Súd môže na žiadosť orgánu dohľadu alebo veriteľa nariadiť ukončenie platnosti programu reštrukturalizácie, ak dlžník porušil podmienky programu a toto porušenie je závažné. Platnosť programu reštrukturalizácie uplynie aj vtedy, ak je pred skončením programu vyhlásený konkurz dlžníka. Súd môže nariadiť aj to, aby platnosť úpravy dlhov s ohľadom na určitého veriteľa v rámci programu reštrukturalizácie uplynula napríklad vtedy, keď dlžník vecne zanedbal svoje povinnosti voči veriteľovi stanovené v programe. Po uplynutí platnosti má veriteľ rovnaké práva, aké mal pred schválením programu reštrukturalizácie. Po ukončení programu reštrukturalizácie predloží orgán dohľadu, alebo v prípade jeho neexistencie dlžník, záverečnú správu o vykonávaní programu.

Zmena obsahu záväzkov

Súdny postup týkajúci sa zmeny obsahu záväzkov sa končí, keď súd potvrdí splátkový kalendár. Po potvrdení splátkového kalendára sa podmienky zmeny obsahu záväzkov upravujú splátkovým kalendárom. Platobné povinnosti stanovené v splátkovom kalendári sú pre dlžníka záväzné až do splnenia všetkých špecifikovaných záväzkov. Bez ohľadu na ukončenie splátkového kalendára zostávajú záväzky dlžníka, ktoré sú v ňom uvedené, platné dovtedy, kým nebudú splnené. Dlžník sa neoslobodzuje od splatenia zostávajúcich dlhov, kým sa nesplnia všetky záväzky stanovené v splátkovom kalendári.

Platnosť splátkového kalendára uplynie vtedy, ak je vyhlásený konkurz dlžníka pred skončením platnosti kalendára. Na žiadosť dlžníka alebo veriteľa môže súd nariadiť uplynutie platnosti splátkového kalendára, ak dlžník zanedbal svoje zákonom stanovené povinnosti. Po uplynutí platnosti má veriteľ rovnaké práva, aké mal pred zmenou obsahu záväzkov.

15 Aké majú veritelia práva po ukončení insolvenčného konania?

Konkurz

Ukončenie konkurzného konania nezbavuje dlžníka zodpovednosti za dlhy. Inými slovami, dlžník je stále zodpovedný za dlhy v konkurze, ktoré neboli počas konkurzného konania splatené v plnej výške.

Reštrukturalizácia

Veritelia majú právo prijať platby za svoje pohľadávky, ktoré sú rozpísané v programe reštrukturalizácie, a reštrukturalizácia sa skončí až po splnení všetkých záväzkov programu. Po skončení platnosti programu už veritelia nemajú právo prijímať platby.

Program reštrukturalizácie sa môže ukončiť tak, ako sa uvádza v oddiele 14. Prestáva teda platiť a veritelia majú rovnaké právo na vyplatenie dlhu v reštrukturalizácii, ako keby program nebol vypracovaný. Zánik programu však nemá vplyv na platnosť už uzavretých dohôd na základe programu.

Zmena obsahu záväzkov

Podmienky zmeny obsahu záväzkov sa upravujú splátkovým kalendárom. Určí sa trvanie splátkového kalendára. Dlžník je úplne zbavený dlhov, ktoré sa podľa programu nemajú uhradiť.

Bez ohľadu na ukončenie splátkového kalendára zostávajú záväzky dlžníka, ktoré sú v ňom uvedené, platné dovtedy, kým nebudú splnené. Veritelia však už nemajú právo na príjem úhrad po tom, ako boli v súlade so splátkovým kalendárom uskutočnené všetky úhrady.

16 Kto má hradiť trovy insolvenčného konania?

Konkurz

Náklady na konkurzné konanie tvoria súdne poplatky, ktoré sa uhrádzajú za konanie, odmena správcovi konkurznej podstaty a iné náklady vyplývajúce z kontroly a správy konkurznej podstaty.

Náklady na konkurzné konanie sa hradia z finančných prostriedkov konkurznej podstaty. Ak finančné prostriedky konkurznej podstaty na úhradu nákladov nepostačujú, zodpovednosť za náklady môže prevziať veriteľ, aby tak zabránil ukončeniu konkurzného konania.

Súd môže rozhodnúť aj o pokračovaní konkurzu v rámci verejnej nútenej správy, ak to považuje za oprávnené, napríklad z dôvodu nedostatočných finančných prostriedkov konkurznej podstaty. V takom prípade sa končí menovanie správcu konkurznej podstaty a právomoc veriteľov v konkurze. Náklady na konkurzné konanie vyplývajúce z verejnej nútenej správy sa uhradia z prostriedkov štátu, keďže finančné prostriedky konkurznej podstaty sú na ich úhradu nedostatočné.

Reštrukturalizácia

Trovy konania, ako je napríklad odmena pre insolvenčného správcu, sa uhradia z aktív dlžníka. Zodpovednosť za náklady môže prevziať aj iná strana, keďže jednou z prekážok začatia konania o reštrukturalizácii je pravdepodobnosť, že majetok dlžníka nebude postačovať na úhradu trov konania. Prevzatie nákladov je však zriedkavé.

Za úhradu nákladov vynaložených na výbor veriteľov zodpovedajú veritelia v rámci jednotlivých skupín veriteľov, ak sa v programe reštrukturalizácie neuvádza inak.

Osoba, ktorá si chce uplatniť právo na predloženie návrhu programu reštrukturalizácie, znáša sama náklady na vypracovanie návrhu.

Zmena obsahu záväzkov

Trovy konania pozostávajú z primeranej odmeny za služby insolvenčného správcu a úhrady výdavkov, ktoré vznikli insolvenčnému správcovi. Platí, že dlžník uhrádza odmenu a výdavky insolvenčnému správcovi do výšky, ktorá neprekračuje dostupné finančné prostriedky dlžníka za štyri mesiace nasledujúce po potvrdení splátkového kalendára alebo úprave splátkového kalendára. Časť odmeny a výdavkov, ktorú neuhrádza dlžník, sa uhradí z prostriedkov štátu. Ak je návrh na zmenu obsahu záväzkov zamietnutý, celá odmena a všetky výdavky sa uhradia z prostriedkov štátu.

17 Aké sú pravidlá týkajúce sa neplatnosti, odporovateľnosti alebo nevymáhateľnosti právnych úkonov, ktoré poškodzujú kolektívny záujem veriteľov?

Ustanovenia o vymáhaní sa vzťahujú na všetky druhy insolvenčných konaní.

Aktíva prevedené pred začatím insolvenčného konania, ktoré spĺňajú podmienky stanovené zákonom, možno zrušiť podaním žaloby o vymáhanie alebo žaloby týkajúcej sa nároku či žalobou o neplatnosť. Vo všetkých druhoch insolvenčných konaní sa na vymáhanie vzťahujú ustanovenia zákona o vymáhaní aktív v prípade konkurzu (758/1991). Na vymáhanie musia existovať dôvody.

Predpoklady existencie dôvodu na vymáhanie, a teda aj zrušenia transakcie, sú tieto:

transakcia bola využitá na nenáležité zvýhodnenie jedného veriteľa na úkor ostatných veriteľov, na prevod aktív mimo dosah veriteľov alebo na zvýšenie celkovej výšky dlhu na škodu veriteľov,

dlžník bol v čase vykonania transakcie platobne neschopný alebo transakcia prispela k vzniku platobnej neschopnosti dlžníka; ak transakcia obsahuje dar, ďalším predpokladom je nadmerná zadlženosť dlžníka alebo vznik nadmernej zadlženosti v dôsledku transakcie,

druhá strana transakcie vedela alebo mala vedieť o platobnej neschopnosti/nadmernej zadlženosti dlžníka alebo o účinkoch transakcie na finančnú situáciu dlžníka, ako aj o iných skutočnostiach, pre ktoré je transakcia nenáležitá.

Ak bol druhou stranou transakcie blízky príbuzný dlžníka, predpokladá sa, že dotknutá osoba vedela o uvedených skutočnostiach, až kým nepreukáže, že konala v dobrej viere. Ak bola transakcia uzavretá viac než päť rokov pred začatím insolvenčného konania, možno ju zrušiť iba vtedy, ak bol stranou transakcie blízky príbuzný dlžníka.

Splatenie dlhov, ktoré sa uskutočnilo menej než tri mesiace pred dátumom návrhu na začatie insolvenčného konania, sa zruší, ak sa uskutočnilo nezvyčajnými platobnými prostriedkami, ak sa uskutočnilo predčasne alebo sa splatená suma považuje vzhľadom na finančné prostriedky konkurznej podstaty za významnú. Splatenie sa však nezruší, ak sa považuje za bežné vzhľadom na okolnosti. Zrušia sa aj platby vymožené exekúciou, ak sa exekúcia uskutočnila menej než tri mesiace pred stanovenou lehotou. Lehota pre blízkych príbuzných dlžníka je dlhšia. Platba sa zruší aj vtedy, ak veriteľ konal v dobrej viere.

Existujú aj osobitné ustanovenia, ktorými sa upravuje okrem iného zrušenie darov, rozdelenia majetku, započítania pohľadávok a zábezpek.

Posledná aktualizácia: 15/02/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.